

55/2012

Oikeuslaitoksen yleisen sopimusalan virkanimikkeiden uudistaminen

Lausuntotiivistelmä

*oikeusministeriö
justitieministeriet*

55/2012

Oikeuslaitoksen yleisen sopimusalan virkanimikkeiden uudistaminen

Lausuntotiivistelmä

27.9.2012

Julkaisun nimi	Oikeuslaitoksen yleisen sopimusalan virkanimikkeiden uudistaminen Lausuntotiivistelmä
Tekijä	Satu-Maaria Natunen
Oikeusministeriön julkaisu	55/2012 Toiminta ja hallinto
OSKARI numero	OM 2/30/2011
ISSN-L	1798-7083
ISSN (PDF)	1798-7083
ISBN (PDF)	978-952-259-238-5
URN	URN:ISBN:978-952-259-238-5
Pysyvä osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-238-5
Asia- ja avainsanat	Virkanimikkeet, oikeuslaitos
Tiivistelmä	<p>Oikeusministeriön 6.10.2011 asettama oikeuslaitoksen yleisen sopimusalan virkanimityöryhmä luovutti muistionsa (OM 22/2012) oikeusministeriölle 27.3.2012.</p> <p>Työryhmä totesi muistiossaan muun muassa, että virkanimikkeiden tulisi olla aiempaa kuvailevampia ja toisaalta yhdenmukaisia sopimusalan eri sektoreilla. Jokaisessa virastotyyppissä esitettiin otettavaksi käyttöön yleisnimike, esimerkiksi kärjäsihteeri, perintäsihteeri tai syyttäjäsihteeri. Nämä nimikkeet korvaisivat pääosin nyt käytössä olevat toimistos sihteeri- ja osastosihteeri-virkanimet. Isoissa virastoissa virkanimet voisivat olla eriytyneempiä kuin pienissä. Sopimusalan ylimpien virkojen nimiä työryhmä suositteli yhdenmukaistettaviksi.</p> <p>Oikeuslaitoksen yleistä sopimusalaa koskevan tarkentavan virkaehtosopimuksen soveltamisalan piiriin kuuluu tuomioistuimissa, syyttäjälaitoksessa, oikeusaputoimistoissa ja ulosottolaitoksessa kaikkiaan lähes 3000 virkamiestä, joista valtaosa on kansliahenkilöstöä.</p> <p>Oikeusministeriö pyysi muistiosta lausuntoa kaikilta tuomioistuimilta, syyttäjänvirastoilta, oikeusaputoimistoilta ja ulosottovirastoilta sekä Valtakunnansyyttäjänvirastolta ja Valtakunnanvoudinvirastolta. Lisäksi lausuntoa pyydettiin JHL ry:ltä, JUKO ry:ltä ja Pardia ry:ltä. Oikeusministeriöön saapui yhteensä 65 lausuntoa.</p> <p>Lausunnonantajat suhtautuivat pääasiassa myönteisesti työryhmän suosituksiin muuttaa sopimusalan virkanimet nykyistä paremmin tehtäviä kuvaaviksi ja toisaalta sektoreittain yhdenmukaisiksi. Moni virasto totesi kuitenkin, ettei virkanimiä pidä olla liikaa, jottei töiden järjestely virastoissa vaikeudu.</p> <p>Eniten kannatusta sai toimistos sihteeri- ja osastosihteeri-nimikkeiden korvaaminen sektorikohtaisilla yleisnimikkeillä. Eniten vastustusta saivat suositukset, jotka koskivat sopimusalan ylimmän viran nimeä kärjäoikeuksissa.</p>

27.9.2012

Publikationens titel	Ändring av tjänstebeteckningarna inom rättsväsendets allmänna avtalsområde Remissammandrag
Författare	Satu-Maaria Natunen
Justitieministeriets publikation	55/2012 Verksamhet och förvaltning
OSKARI nummer	OM 2/30/2011
ISSN-L	1798-7083
ISSN (PDF)	1798-7083
ISBN (PDF)	978-952-259-238-5
URN	URN:ISBN:978-952-259-238-5
Permanent adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-238-5
Ämnes- och nyckelord	tjänstebeteckningar, rättsväsendet
Referat	<p>Arbetsgruppen för tjänstebeteckningar inom rättsväsendets allmänna avtalsområde, som tillsattes av justitieministeriet den 6 oktober 2011, överlämnade sitt betänkande (OM 22/2012) den 27 mars 2012.</p> <p>I betänkandet ansåg arbetsgruppen bl.a. att tjänstebeteckningarna bör vara mer informativa, men samtidigt så enhetliga som möjligt inom avtalsområdets olika sektorer. Arbetsgruppen föreslog att det inom varje ämbetsverkstyp införs allmänna tjänstebeteckningar, såsom tingssekreterare, åklagarsekreterare och indrivningssekreterare. Dessa beteckningar skulle i huvudsak ersätta de nuvarande tjänstebeteckningarna byråsekreterare och avdelningssekreterare. Vid större ämbetsverk kunde tjänstebeteckningarna dock vara mer differentierade än vid mindre ämbetsverk. Arbetsgruppen rekommenderade dessutom att det införs enhetliga tjänstebeteckningar för avtalsområdets högsta tjänster.</p> <p>Tillämpningsområdet för det preciserande tjänstekollektivavtalet för rättsväsendets allmänna avtalsområde omfattar närmare 3 000 tjänstemän vid domstolarna, åklagarväsendet, rättshjälpsbyråerna och utsokningsväsendet. Merparten av dessa tjänstemän hör till kanslipersonalen.</p> <p>Justitieministeriet skickade betänkandet på remiss till domstolarna, åklagarämbetena, rättshjälpsbyråerna och utsokningsverken samt till Riksåklagarämbetet och Riksfogdeämbetet. Utlåtande begärdes även av JHL rf, FOSU rf och Pardia rf. Det inkom totalt 65 utlåtanden.</p>

Remissinstanserna förhöll sig i huvudsak positivt till arbetsgruppens rekommendationer som gällde ändring av tjänstebeteckningarna inom avtalsområdet så att de bättre beskriver tjänstemännens uppgifter och samtidigt blir enhetligare inom de olika sektorerna. Många av ämbetsverken konstaterade dock att det inte får finnas för många tjänstebeteckningar, eftersom detta kan försvåra arbetsarrangemangen vid ämbetsverken.

Mest understöd vann förslaget om att ersätta tjänstebeteckningarna byråsekreterare och avdelningssekreterare med allmänna tjänstebeteckningar enligt ämbetsverkstyp. Mest motstånd väckte rekommendationerna som gällde tjänstebeteckningen för den högsta tjänsten vid tingsrätterna.

SISÄLLYS

1	Työryhmän työ ja lausuntopyyntö	11
2	Lausunnot	13
2.1	Yleistä	13
2.2	Käräjäoikeudet	13
2.2.1	Käräjäsihteeri	14
2.2.2	Tehtävää kuvaavat virkanimet	16
2.2.3	Hallintopäällikkö, hallintosihteeri	18
2.2.4	Muuta	20
2.3	Hovioikeudet	21
2.3.1	Lainkäyttösihteeri	21
2.3.2	Notaari	21
2.3.3	Tehtävää kuvaavat virkanimet	22
2.3.4	Hallintopäällikkö, hallintosihteeri	24
2.4	Hallinto-oikeudet	25
2.4.1	Lainkäyttösihteeri	25
2.4.2	Notaari	26
2.4.3	Tehtävää kuvaavat virkanimet	27
2.4.4	Hallintopäällikkö, hallintosihteeri	28
2.4.5	Muuta	29
2.5	Erityistuomioistuimet	30
2.5.1	Työtuomioistuin	30
2.5.2	Vakuutusosasto	30
2.6	Syyttäjälaitos	32
2.6.1	Syyttäjäsihteeri	32
2.6.2	Hallintosihteeri	33
2.6.3	Taloussihteeri, henkilöstösihteeri	33
2.6.4	Muuta	33

2.7	Oikeusaputoimistot _____	34
2.7.1	Oikeusapusihteeri, edunvalvontasihteeri _____	34
2.7.2	Hallintosihteeri _____	34
2.8	Ulosottolaitos _____	35
2.8.1	Perintäsihteeri _____	35
2.8.2	Toimistopäällikkö, apulaistoimistopäällikkö, henkilöstösihteeri, taloussihteeri _____	37
2.8.3	Tarkastaja _____	37
2.8.4	Osastosihteeri _____	37
2.8.5	Muuta _____	38

1 Työryhmän työ ja lausuntopyyntö

Oikeusministeriö asetti 6. lokakuuta 2011 oikeuslaitoksen yleisen sopimusalan virkanimityöryhmän (OM 2/30/2011). Työryhmän tehtävänä oli selvittää tarve oikeuslaitoksen yleistä sopimusalaa koskevan tarkentavan virkaehtosopimuksen piiriin kuuluvien virkojen virkanimien muuttamiselle tuomioistuimissa, oikeusaputoimistoissa, syyttäjälaitoksessa ja ulosottolaitoksessa sekä tehdä ehdotukset edellä mainittujen virastojen ja laitosten virkanimien uudistamiseksi.

Mainitun virkaehtosopimuksen soveltamisalaan kuuluvat tuomioistuinten, oikeusaputoimistojen, Valtakunnansyyttäjänviraston, syyttäjänvirastojen, Valtakunnanvoudinviraston ja ulosottovirastojen kaikki ne virat ja virkamiehet, joiden palkkauksesta ei ole tehty muuta tarkentavaa virkaehtosopimusta. Sopimusalan piiriin kuuluu lähes 3 000 virkamiestä, joista valtaosa on kansliahenkilöstöä.

Sopimusalan virkojen nimet ovat pääosin yleisiä, esimerkiksi osastosihteeri, toimistos sihteeri ja virastomestari. Toisaalta sopimusosalalla on käytössä perinteisiä, selkeitä tehtävänimikkeitä, joiden käyttö virkojen niminä eri virastoissa on hajanaista, esimerkiksi kirjaaja.

Virkanimityöryhmä luovutti muistionsa (OM 22/2012) oikeusministeriölle 27. maaliskuuta 2012. Se katsoi, että virkanimien tulisi olla nykyistä informatiivisempia. Virkanimistön tulisi toisaalta olla mahdollisimman yhdenmukainen sopimusalan eri sektoreilla.

Työryhmä suositteli käyttöön otettaviksi yleisiä virkanimikkeitä, jotka kuvaavat, millä sektorilla ja missä virastotyyppissä henkilö työskentelee. Sektorikohtaiset virkanimikkeet voisivat korvata suurelta osin nykyisin käytössä olevat toimistosiihteeri- ja osastosihteeri-virkanimet. Suuremmissa virastoissa voisi olla käytössä virkanimiä myös sellaisiin erityistehtäviin, jotka eivät pienemmissä virastoissa ole eriytyneitä.

Virkanimityöryhmä suositteli, että sopimusalan johtavissa viroissa otetaan käyttöön yhtenäiset virkanimet. Virastossa voisi olla joko hallintopäällikkö tai hallintosihteeri tai molemmat. Hallintopäällikön kelpoisuusvaatimus olisi ylempi korkeakoulututkinto ja hallintosihteerin vähintään alempi korkeakoulututkinto. Hallintosihteeri-virkanimeä käytettäisiin pienehköissä virastoissa, joissa viraston päällikkö on käytännössä myös hallinnon päällikkö, ja suurissa virastoissa, joissa on myös hallintopäällikkönä toimiva virkamies.

Ulosottovirastoissa voitaisiin kuitenkin edelleen käyttää niissä vakiintuneita toimistopäällikkö- ja apulaistoimistopäällikkö-virkanimikkeitä. Kelpoisuusvaatimuksena toimistopäällikön virkaan tulisi olla soveltuva korkeakoulututkinto.

Virkanimityöryhmän näkemyksen mukaan muiden esimiesten, esimerkiksi osastovastaavien, yksikkövastaavien ja tiimiesimiesten, esimiesaseman ei pitä näkyä virkanimesä. Esimiestehtäviin määrätyt voisivat käyttää virkanimikkeensä rinnalla tehtävännimeä, esimerkiksi osastovastaava.

Virkanimityöryhmä totesi edelleen, että virkanimien tulisi olla suomen kielen mukaisia. Poikkeus suomen kielen mukaisista virkanimistä olisivat it- ja ict-alkuiset virkanimet, joita työryhmä suositteli käytettäviksi vanhanaikaisiksi käyneiden atk-alkuisten virkanimien sijaan. Kirjastonhoitaja-virkanimeä työryhmä suositteli muutettavaksi joko informaatikoksi tai tietoasiantuntijaksi.

Oikeusministeriö pyysi 27. huhtikuuta 2012 virkanimityöryhmän muistiosta lausunnon kaikilta tuomioistuimilta, syyttäjänvirastoilta, oikeusaputoimistoilta ja ulosottovirastoilta sekä Valtakunnansyyttäjänvirastolta ja Valtakunnanvoudinvirastolta. Lisäksi lausunto pyydettiin JHL ry:ltä, JUKO ry:ltä ja Pardia ry:ltä. Lausunnon antoivat 22 käräjäoikeutta, kaikki 6 hovioikeutta, kaikki 8 hallinto-oikeutta, vakuutusosasto, työtuomioistuin, 9 syyttäjänvirastoa, 7 oikeusaputoimistoa, 8 ulosottovirastoa, Valtakunnansyyttäjänvirasto, Valtakunnanvoudinvirasto ja Pardia ry.

2 Lausunnot

2.1 Yleistä

Lausunnonantajat suhtautuivat pääasiassa myönteisesti työryhmän ehdotuksiin muuttaa sopimusalan virkanimet nykyistä paremmin tehtäviä kuvaaviksi. Toisaalta moni virasto totesi, ettei virkanimiä pidä olla liikaa, jottei töiden järjestely virastojen sisällä vaikeudu. Eniten kannatusta sai toimistosihteerin- ja osastosihteerin-nimikkeiden korvaaminen sektorikohtaisilla nimikkeillä.

Eniten vastustusta saivat työryhmän ehdotukset, jotka koskivat sopimusalan johtavan viran nimeä käräjäoikeuksissa.

2.2 Käräjäoikeudet

Käräjäoikeuksista lausuntonsa antoivat Ahvenanmaan käräjäoikeus, Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeus, Espoon käräjäoikeus, Etelä-Savon käräjäoikeus, Helsingin käräjäoikeus, Hyvinkään käräjäoikeus, Kainuun käräjäoikeus, Kemi-Tornion käräjäoikeus, Keski-Suomen käräjäoikeus, Lapin käräjäoikeus, Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus, Oulun käräjäoikeus, Pirkanmaan käräjäoikeus, Pohjanmaan käräjäoikeus, Pohjois-Karjalan käräjäoikeus, Pohjois-Savon käräjäoikeus, Päijät-Hämeen käräjäoikeus, Satakunnan käräjäoikeus, Tuusulan käräjäoikeus, Vantaan käräjäoikeus, Varsinais-Suomen käräjäoikeus ja Ylivieska-Raahen käräjäoikeus.

Kaikki lausunnon antaneet käräjäoikeudet Helsingin käräjäoikeutta lukuun ottamatta olivat sitä mieltä, että virkanimiä tulisi uudistaa työtehtäviä paremmin kuvaaviksi. Toisaalta moni käräjäoikeus totesi, että virkanimien tulisi olla yleisnimikkeitä eivätkä ne saisi olla liian eriytyneitä. Virkanimien tuli olla yhdenmukaisia myös sopimusalan eri sektoreiden välillä, niin että virkanimi kuvaisi, millä sektorilla ja missä virastotyyppissä henkilö työskentelee.

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus totesi, että oikeuslaitoksessa on lähivuosina odotettavissa uudistuksia, jotka aiheuttavat organisaatiomuutoksia. Kun virkanimikkeet ovat yleisnimikkeitä, virkamiesten tehtäviä on helpompi muuttaa siten, että ne soveltuvat organisaation tarpeisiin.

Lapin käräjäoikeus arvioi, että yhtenäinen virkanimi yksinkertaistaisi vaativuustasojen tarkastelua, jolloin henkilökohtainen työtehtävissä suoriutuminen saisi suuremman arvon palkkauksen osatekijänä.

Vantaan käräjäoikeus totesi, että virastot ovat varsin erilaisia sekä henkilöstörakenteeltaan että virkanimiltään, ja esitti hallinto- ja talousasioita koskevan resursoinnin yhdenmukaistamista.

Pirkanmaan käräjäoikeus katsoi, että virkanimikkeitä tulisi modernisoida nykyajan vaatimuksia vastaaviksi. Nimikkeiden määrää tulisi supistaa eikä lisätä, kuten työryhmän ehdotuksen mukaan näyttäisi käyvän.

Helsingin käräjäoikeus totesi, että virkanimi toimistosihiteeri, jota tarkennetaan erillisellä tehtävänimikkeellä, ei rajoita työn sisällössä tapahtuvia muutoksia ja antaa johdolle riittävästi liikkumavaraa. Siksi käräjäoikeus ei pidä toimistosihiteerin virkanimikkeen muuttamista välttämättömänä.

2.2.1 Kärjäsihteeri

Työryhmä suositteli kärjäoikeuksissa otettavaksi käyttöön virkanimeä kärjäsihteeri, joka sopisi yleisnimikkeenä kaikkiin kärjäoikeuden sihteeritehtäviin. Virkamies voisi käyttää virkanimensä rinnalla tehtävännimeä siinä määrin, kuin se on tarpeen; esimerkiksi kärjäsihteeri, osastovastaava.

Valtaosa lausunnon antaneista (16/22) kannatti kärjäsihteerin virkanimeä kansliatehtävien yleisnimikkeeksi toimisto- ja osastosihteerien tilalle. Lisäksi Turun hovioikeus totesi kannattavansa virkanimen kärjäsihteeri käyttöönottoa kärjäoikeuksissa. Neljä kärjäoikeutta hyväksyi kärjäsihteeri-virkanimen joillakin varauksilla, ja kaksi ei pitänyt sitä hyvänä.

Kärjäsihteeri-virkanimikkeen katsottiin antavan mahdollisuuden tehtäväkiertoon viraston sisällä paremmin kuin tiettyyn tehtävään rajatun virkanimen. Sen katsottiin olevan myös johdonmukainen jatkumo kärjätuomari-, kärjäviskaali- ja kärjänotaarinimikkeille. Kärjäsihteeri-nimike antaa viraston ulkopuolisille henkilöille yleiskuvan siitä, missä virastotyyppissä henkilö työskentelee ja mikä hänen virkansa asema ja roolinsa on, riippumatta siitä, mitä tehtävää hän kulloinkin hoitaa.

Ylivieska-Raahen kärjäoikeus totesi, että toimistosihiteeri-nimike ei enää kaikilta osin vastaa ammattiryhmän nykyisin hoitamia tehtäviä, koska toimistosihiteerit tekevät paljon myös lainkäyttötyötä.

Varauksia kärjäsihteeri-nimen käyttöönottoon esittäneet kärjäoikeudet katsoivat tai osa niiden henkilökunnasta katsoi, että kärjäsihteeri sopii virkanimikkeeksi enintään niille sihteeereille, jotka työskentelevät tuomarin työparina istunnoissa.

Varsinais-Suomen kärjäoikeuden summaaristen asioiden käsittelijät esittivät käyttöön otettavaksi ensisijaisesti lainkäyttösihteeri-nimikettä, joka viittaisi sihteeereille delegoituun ratkaisovaltaan. Myös Espoon ja Kainuun kärjäoikeuksissa esitettiin lainkäyttösihteeri-nimikettä niihin virkoihin, joiden tehtäviin kuuluu asioiden ratkaiseminen de-

legoidun ratkaisuvallan nojalla. Yhtenä vaihtoehtona yleisnimikkeeksi Espoon kärjäoikeus esitti kärjäoikeussihteeriä.

Helsingin kärjäoikeus ei pitänyt välttämättömänä luopua toimistosihteerin virkanimikkeestä, mutta totesi, että jos nimike muutetaan, kärjäsihteeri on viran asemaa ja roolia parhaiten kuvaava virkanimike.

Kärjäsihteeri-virkanimeä eivät kannattaneet käyttöön otettaviksi *Lapin* ja *Satakunnan kärjäoikeudet*. Paitsi että nimike viittaa tuomarin työparina toimiviin sihteereihin, se on Lapin kärjäoikeuden näkemyksen mukaan vanhanaikainen nimike.

Lapin kärjäoikeus esitti otettavaksi käyttöön yleisnimikettä lainkäyttösihteeri. Nimike kuvaisi kansliahenkilökunnan tehtäviä, olisi laaja-alainen ja mahdollistaisi henkilöstön joustavan siirtämisen tehtävästä toiseen. Lainkäyttösihteeri-nimike viittaisi muun muassa toimistosihteereille delegoituun ratkaisuvalltaan. Romeon, Ritun ja Aipan käyttöönoton myötä toimistosihteerin tehtäväkuva muuttuu yhä etäämmälle perinteisestä kärjäsihteerin tehtävästä. Sama nimike voitaisiin ottaa käyttöön myös hovi- ja hallinto-oikeuksissa.

Satakunnan kärjäoikeus esitti, että osasto- ja toimistosihteeri-virkanimet, hallintotehtäviin sijoitettuja virkoja lukuun ottamatta, muutetaan kärjäoikeussihteerin virkanimiksi. Kärjäoikeussihteeri-nimike kuvaisi sitä valtionhallinnon yksikköä, jonka palveluksessa henkilö on, ja työtehtävää, johon virkanimi liittyy. Se olisi myös riittävän yleinen. Toissijaisesti Satakunnan kärjäoikeus yhtyi työryhmän suositukseen osasto- ja toimistosihteerien virkanimien muuttamisesta kärjäsihteeriksi.

Palkansaaajajärjestö Pardia kannatti osastosihteeri- ja toimistosihteeri-nimikkeistä luopumista, mutta ei pitänyt kärjäsihteeriä hyvänä yleisnimikkeenä. Kärjäsihteeri-nimike tulee Pardian mukaan varata niille sihteereille, jotka valmistelevat jutut istuntoihin ja pitävät niissä pöytäkirjaa. Esimerkiksi yleiskanslian henkilöstölle sopivat Pardian mukaan pienemmissäkin kärjäoikeuksissa virkanimet kirjaaja, kirjaaminsihteeri, arkistonhoitaja, taloussihteeri ja henkilöstösihteeri.

Valtaosa kärjäoikeuksista kannatti lisäksi työryhmän esitystä siitä, että viran alaa voidaan tarkentaa tarvittaessa käyttöön otettavalla tehtävännimellä, joka ei kuitenkaan ole osa virkanimikettä. Esimerkiksi esimiestehtävissä työskennellyt osastosihteeri voisi olla jatkossa kärjäsihteeri, osastovastaava tai kärjäsihteeri, yksikkövastaava. Tehtävännimeä voisi käyttää esimerkiksi allekirjoituksen yhteydessä.

Etelä-Pohjanmaan ja *Lapin kärjäoikeudet* totesivat kuitenkin lausunnoissaan, että esimiesaseman tulisi näkyä virkanimessä, samalla tavalla kuin se näkyy haastemiesten sopimusosalalla (haastemiesten esimies). Lapin kärjäoikeus totesi, että virastoihin tulisi voida perustaa määräaikaisia osasto- ja yksikkövastaavien virkoja, jotka julistettaisiin haettaviksi vakituisten virkamiesten kesken. Tehtävän päätyttyä virkamies palaisi omaan perusvirkaansa. Järjestelmä lisäisi esimiesten sitoutumista tehtäviinsä. Virkanimenä voisi olla käytössä esimerkiksi johtava lainkäyttösihteeri.

2.2.2 Tehtävää kuvaavat virkanimet

Työryhmä totesi, että isoissa tuomioistuimissa voi olla erikseen kirjaajan virkanimike. Isossa virastossa voisi olla myös kirjaamosihteereitä. Pienemmissä tuomioistuimissa kirjaamon virkamiehillä voisi olla sama sektorikohtainen virkanimike kuin viraston muilla sihteereillä.

Lisäksi isoissa tuomioistuimissa voisi olla käytössä arkistonhoitaja-virkanimike. Arkistossa työskentelevällä virkamiehellä voisi olla myös sektorikohtainen virkanimike, jonka ohella hän käyttäisi tehtävännimeä.

Isoimmissa tuomioistuimissa virkanimityöryhmä suositteli käytettäväksi taloussihteerin, henkilöstösihteerin ja/tai talous- ja henkilöstösihteerin virkanimiä. Näissäkin tehtävissä voisi toisaalta käyttää sektorikohtaista virkanimeä.

Kesällä 2012 käräjäoikeuksissa ei ollut käytössä mitään edellä mainituista virkanimistä. Esitykset saivat useammanlaista palautetta.

Keski-Suomen käräjäoikeus totesi, että on huolehdittava, ettei tuomioistuimissa mennä liian tarkasti räätälöityihin virkanimiin.

Tuusulan käräjäoikeus totesi, että eriytyneiden virkanimien käyttöä voidaan puoltaa, jos virkamiehen tehtävät ovat aidosti eriytyneitä. Nimikkeiden käyttöä ei pitäisi sitoa viraston kokoon. Toisaalta kokonaisuuden hahmottaminen voi olla vaikeaa, jos joissakin käräjäoikeuksissa yleiskansliassa tai kirjaamossa työskentelevät ovat kirjaamosihteereitä ja toisissa käräjäsihteereitä. Tuusulan käräjäoikeuden mukaan tulisi tarkkaan harkita sitä, onko kirjaamo- ja arkistovirkamiesten kohdalla syytä poiketa käräjäsihteeriyleisnimikkeestä.

Palkansaaajajärjestö Pardian mielestä virkanimiä kirjaaja, kirjaamosihteeri, arkistonhoitaja, taloussihteeri ja henkilöstösihteeri voitaisiin käyttää kaikenkokoisissa käräjäoikeuksissa. Myös *Hyvinkään käräjäoikeus* totesi, että kirjaaja- ja kirjaamosihteerinimikkeitä pitäisi voida käyttää pienemmissäkin käräjäoikeuksissa.

KIRJAAJA, KIRJAAMOSIHTTEERI

Länsi-Uudenmaan, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen käräjäoikeudet pitivät kirjaajanimikettä turhan vanhanaikaisena. Varsinais-Suomen käräjäoikeus piti myös kirjaamosihteeriä vanhanaikaisena nimikkeenä ja totesi, että asiakaspalvelutehtävissä olevista voitaisiin käyttää sektorikohtaista virkanimeä käräjäsihteeri. Myös Pirkanmaan käräjäoikeus totesi, ettei erillistä kirjaamosihteerin virkanimeä tarvita.

Esimerkiksi *Helsingin, Espoon, Oulun ja Hyvinkään käräjäoikeudet* pitivät sekä kirjaajan että kirjaamosihteerin virkanimiä hyvinä.

Pohjois-Savon käräjäoikeus kannatti lausunnossaan apulaiskirjaaja-nimikettä – nimike ei ole väheksyvä eikä vanhanaikainen, toisin kuin työryhmä muistiossaan esitti.

ARKISTONHOITAJA

Espoon käräjäoikeus kannatti arkistonhoitaja-nimikkeen käyttöönottoa niissä tuomioistuimissa, joissa on päätoimisesti asiakirjahallintoon ja arkistohoitoon liittyviä tehtäviä ja joissa viran tehtäväalueeseen kuuluu arkistovastuu. Toisaalta käräjäoikeus piti nimikettä vanhahtavana.

Helsingin ja Pirkanmaan käräjäoikeudet kannattivat arkistonhoitaja-nimikkeen käyttöönottoa isoissa käräjäoikeuksissa. *Oulun käräjäoikeuden* mukaan arkistonhoitaja-virkanimi korostaisi arkiston tärkeyttä.

Osa käräjäoikeuksista ei kannattanut arkistonhoitaja-virkanimen käyttöönottoa. *Keski-Suomen käräjäoikeus* totesi, että olisi syytä miettiä, onko nimikkeelle tarvetta enää asianhallintauudistuksen ja siihen liittyvän sähköisen arkistoinnin vuoksi.

Pohjois-Savon ja Varsinais-Suomen käräjäoikeudet totesivat, että kun arkistonhoitajalla on muutakin työtä kuin arkiston hoitoa, erillistä virkanimeä parempi vaihtoehto olisi käyttää yleisvirkanimikettä tehtävännimellä täydennettynä: käräjäsihteeri, arkistonhoitaja.

TALOUSSIHTTEERI, HENKILÖSTÖSIHTTEERI

Henkilöstö- ja taloussihteeri-nimikkeeseen kantaa ottaneet lausunnonantajat totesivat, että nimikkeet sopivat isoihin yksiköihin.

Oulun käräjäoikeus totesi kuitenkin, että kyseiset virkanimet eivät kuvaa riittävän laajasti sihteerin monipuolisia tehtäviä, jotka ovat muotoutuneet ja muuttuneet palvelukeskusten perustamisen myötä. Henkilöstö-, talous- ja yleishallinnon tehtäviä hoitavien virkamiesten virkanimi tulisi olla käräjäsihteeri, jonka perään voidaan laittaa tehtävänkuvan mukainen lisämääre: esimerkiksi käräjäsihteeri, henkilöstöasiat. *Pirkanmaan käräjäoikeus* oli samalla kannalla.

ITC-ASiantuntija, Informaatikko

Helsingin käräjäoikeus kannatti atk- ja it-alkuisten virkanimien nykyaikaistamista it- tai itc-alkuisiksi, eikä vastustanut myöskään informaattikon virkanimikkeen käyttöönottoa.

Tuusulan käräjäoikeus totesi, ettei virkanimissä pitäisi käyttää lyhenteitä.

Pirkanmaan käräjäoikeus katsoi työryhmän tavoin, että virkojen nimien olisi oltava suomen kielen mukaisia, ja ihmetteli siksi, miksi työryhmä esitti itc-asiantuntijan ja informaattikon virkanimien käyttöönottoa.

2.2.3 Hallintopäällikkö, hallintosihteeri

Työryhmä suositteli käräjäoikeuden kanslian johtavaksi Y-palkkaiseksi viraksi hallintopäällikköä tai hallintosihteeriä. Nyt kanslian ylimmässä tehtävässä toimii yleensä osastosihteeri. Suurimmissa käräjäoikeuksissa on T-palkkainen hallintopäällikkö.

Hallintosihteeri-nimikettä käytettäisiin niissä käräjäoikeuksissa, joissa jo nyt on hallintopäällikkönä toimiva (T-sopimusalan) virkamies, sekä käräjäoikeuksissa, joissa henkilökunnan määrä on alle 60. Lisäksi olisi harkittava, että suuremmissa käräjäoikeuksissa nykyiset hallintopäälliköiden virat muutettaisiin hallintojohtajan viroiksi.

Tämä esitys sai lausunnonantajilta eniten vastustusta. Eniten arvostelua herätti työryhmän tekemä jako hallintopäällikkö- ja hallintosihteeri-nimikkeiden välillä. Lisäksi osa lausunnonantajista kannatti johtavaan Y-palkkaiseen virkaan nimikettä toimistopäällikköä.

Toisaalta puolet (11/22) lausunnonantajista oli työryhmän esitysten kannalla. *Päijät-Hämeen käräjäoikeus* piti erityisen tärkeänä hallintopäällikkö-virkanimikkeen käyttöönottoa sellaisissa käräjäoikeuksissa, joissa henkilöstön määrä on yli 60. *Vantaan käräjäoikeus* kannatti työryhmän esitystä sillä lisäyksellä, että nimikkeiden käyttöä ei tehtäisi liian jäykäksi. Nimikkeiden käytössä tulisi ottaa joustavasti huomioon käräjäoikeuden tarpeet ja henkilöstörakenne.

Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeus hyväksyi työryhmän esityksen muuten, mutta piti 60 henkilön rajaa liian korkeana. Ainakin Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeuden kokoisessa – 55 henkilön – tuomioistuimessa kanslianhoitajan tulisi olla jatkossa hallintopäällikkö, sillä kanslianhoitaja on virastossa selvästi esimiesasemassa.

Pohjois-Karjalan käräjäoikeuden mukaan hallintopäällikkö tulisi ottaa Y-sopimusalan ylimmän viran nimeksi ainakin kaikissa niissä käräjäoikeuksissa, joissa henkilöstön määrä on vähintään 40. Pienemmissä käräjäoikeuksissa nimike olisi joko hallintosihteeri tai niissäkin hallintopäällikkö. Käräjäoikeus viittasi lausunnossaan ulosottovirastoihin, joissa kaikissa on jo pitkään ollut viraston koosta riippumatta toimistopäällikkö.

Hyvinkään käräjäoikeus piti esitettyä henkilöstömäärään perustuvaa jakoa keinotekoisena ja perustelemattomana ja katsoi, että kaikissa niissä käräjäoikeuksissa, joissa ei ole T-palkkaista hallintojohtajaa, tulisi olla hallintopäällikkönä toimiva (Y-sopimusalan soveltamispiiriin kuuluva) virkamies. Käräjäoikeus perusteli tätä sillä, että alle 60 hengen käräjäoikeuden hallinnossa hoidetaan lähes kaikki samat tehtävät kuin suuremmissakin käräjäoikeuksissa, mutta pienemmällä henkilöstömäärällä.

Tuusulan käräjäoikeuden mukaan keskisuuren käräjäoikeuden osastosihteeri vastaa monesta sellaisesta tehtävästä, joka on suuressa käräjäoikeudessa T-palkkausluokan hallintopäällikön vastuulla. Kun keskisuudessa ja pienessä käräjäoikeudessa laamannin

edellytetään osallistuvan lainkäyttöönkin enemmän kuin suuremmassa käräjäoikeudessa, (kanslian) ylimmälle esimiehelle on tarvetta uskoa yhä enemmän erilaisia hallintopäällikön tehtävänkuvaan kuuluvia suunnittelu- ynnä muita tehtäviä. Käräjäoikeuden mukaan Y-palkkaluokkaan kuuluva ylin virkamies tulisi nimetä hallintopäälliköksi ainakin kaikissa niissä virastoissa, joissa ei ole T-palkkaista hallintopäällikköä.

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden mukaan hallintopäällikkö-nimikettä tulisi käyttää viraston henkilöstömäärästä riippumatta kaikissa niissä käräjäoikeuksissa, jotka toimivat kahdessa tai useammassa kansliassa. Pääkanslian johtava Y-palkkainen virkamies olisi hallintopäällikkö ja sivukanslian hallintosihteeri.

Lapin käräjäoikeuden mukaan hallintopäällikön tai -johtajan virkanimike tulisi ottaa käyttöön myös vähintään 40 hengen käräjäoikeuksissa, koska viraston johtamiseen liittyvät tehtävät ovat muuttuneet yhä vaativammiksi. Kun käräjäoikeudella on useita kanslia- ja istuntopaikkakuntia, johtaminen vaatii enemmän työtä ja esimiestaitoja kuin yhdessä keskitetyssä paikassa. Nykyiset osastosihteerit ja kanslianhoitajat vastaavat käräjäoikeuden henkilöstö- ja taloushallinnosta ja toimivat kansliahenkilökunnan esimiehinä ja osastonjohtajaa vastaavissa tehtävissä. Lapin käräjäoikeus esitti, että yli 70 hengen käräjäoikeuksissa olisi hallintojohtaja, 40–70 hengen käräjäoikeuksissa hallintopäällikkö ja alle 40 hengen käräjäoikeuksissa hallintosihteeri.

Osa käräjäoikeuksista kritisoi epäloogiseksi työryhmän esitystä, jonka mukaan neljässä suurimmassa käräjäoikeudessa olisi hallintosihteeri, seuraavaksi suurimmissa hallintopäällikkö ja pienimmissä taas hallintosihteeri.

Osa käräjäoikeuksista ei pitänyt hallintopäällikkö-virkanimeä soveltuvana Y-sopimusalan virkoihin, koska se sekoittuisi T-sopimusalan hallintopäälliköihin. *Varsinais-Suomen käräjäoikeus* esitti tästä syystä johtavan Y-palkkaisen viran nimeksi kaikissa käräjäoikeuksissa hallintosihteeriä.

T-sopimusalan hallintopäälliköiden virkanimien muuttaminen hallintojohtajiksi sai yleisesti kannatusta.

Oulun käräjäoikeus esitti, että niissä käräjäoikeuksissa, joissa on jo T-sopimusalan hallintopäällikkö, Y-palkkausluokan korkeimman viran nimi olisi toimistopäällikkö. *Pirkanmaan* ja *Kainuun käräjäoikeuksien* lausuntojen mukaan toimistopäällikkö olisi virkaan soveltuvin nimi kaikissa käräjäoikeuksissa. Pirkanmaan käräjäoikeus totesi, että nimike olisi tuore ja soveltuisi nykyaikaan; viran tehtäviin kuuluu nimenomaan toimiston ja toimistohenkilöstön asioiden hoitaminen.

Espoon käräjäoikeuden mukaan hallintopäällikkö-virkanimi tulisi varata T-sopimusalan virkoihin. Näiden virkojen määrää tulisi käräjäoikeuksissa lisätä. Hallintosihteerinimike ei Espoon käräjäoikeuden mukaan ehkä riittävästi kuvaisi Y-sopimusalan korkeimman viran vaativuustasoa; vaihtoehtoja sille olisivat esimerkiksi johtava hallintosihteeri ja kanslianhoitaja. Tällöin hallintosihteeri-nimike voisi olla käytössä niissä käräjäoikeuksissa, joissa päätoimisesti hallinnossa työskenteleviä sihteereitä on enemmän kuin yksi.

Pardia kannatti hallintosihteerin virkanimen käyttöä niissä virastoissa, joissa ei ole hallintopäällikköä.

Virkanimityöryhmä suositteli hallintopäällikön kelpoisuusvaatimukseksi ylempää korkeakoulututkintoa. *Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeus* ei kannattanut suositusta, vaan totesi, ettei korkeakoulututkinto anna suoraan hyviä valmiuksia toimia hallintopäällikön tai -sihteerin virassa. Korkeakoulututkinnon suorittaneilta puuttuu useimmiten käytännön kokemuksella saavutettu hyvä perehtyneisyys käräjäoikeuden kansliatyöhön. Kelpoisuusvaatimusten asettaminen korkeakoulutasolle johtaisi myös siihen, ettei monella pitkään virassa toimineella toimisto- ja osastosihteerillä olisi mahdollisuutta edetä kanslian johtavaan virkaan.

Hyvinkään käräjäoikeus kannatti hallintopäällikön pätevyysvaatimukseksi alempaa korkeakoulututkintoa. *Lapin käräjäoikeuden* mukaan kelpoisuusvaatimusten hallintojohtajan virkaan tulisi olla samat kuin nykyään hallintopäällikön virkaan. Kelpoisuusvaatimuksena hallintopäällikön virkaan tulisi olla soveltuva korkeakoulututkinto. Hallintosihteerin kelpoisuusvaatimukset voisivat olla samat kuin nykyisten toimistosihteerien.

2.2.4 Muuta

Oulun käräjäoikeus totesi, että virkanimen muuttamiselle tulisi olla virkamiehen suostumus. Muussa tapauksessa virkanimien muuttamiselle tulisi asettaa riittävän pitkä siirtymäaika. Luontevinta ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa olisi, että virkanimi muutetaan, kun virka vapautuu.

2.3 Hovioikeudet

Kaikki kuusi hovioikeutta antoivat asiassa lausuntonsa. Ne pitivät työryhmän ehdotuksia pääosin kannatettavina. *Helsingin hovioikeus* piti hyvänä sitä, että virkanimet kuvaisivat entistä paremmin tehtäviä, mutta totesi pitävänsä tärkeänä myös sitä, ettei virkanimiä eriytetä liiaksi ja siten vaikeuteta tarvittavia organisaation muutoksia.

2.3.1 Lainkäyttösihteeri

Työryhmä suositteli hovioikeuksissa otettavaksi käyttöön virkanimeä lainkäyttösihteeri yleisnimikkeenä kaikkiin hovioikeuden sihteeritehtäviin. Virkamies voisi käyttää virkanimensä rinnalla tehtävännimeä siinä määrin, kuin se on tarpeen.

Kaikki hovioikeudet ja *Pardia* kannattivat lainkäyttösihteeri-nimikettä, vähintäänkin lainkäyttöosastoilla. *Turun hovioikeuden* mukaan lainkäyttösihteeri-virkanimi antaa toimistosihtheeri-nimikettä selkeämmän kuvan virkamiehen tehtävistä ja on suhteellisen vakiintunut tuomioistuinten sisäisessä kielenkäytössä.

Kouvolan hovioikeuden mukaan lainkäyttösihteeri-virkanimi voisi korvata osastokansli-oissa myös notaari-nimikkeet. Osastokanslian vastaava voisi käyttää virkanimensä rinnalla tehtävännimeä, esimerkiksi lainkäyttösihteeri, osastovastaava.

Rovaniemen hovioikeus totesi, että esimerkiksi hovioikeuden hallinnossa tai kirjaamossa työskenteleville osasto- ja toimistosihtheereille lainkäyttösihteeri ei sopisi yhtä hyvin.

2.3.2 Notaari

Notaari-virkanimestä virkanimityöryhmä totesi, että se on vakiintunut sopimusosalalla ja että sen käyttö tulee säilyttää ennallaan.

Vaasan ja *Turun hovioikeudet* kannattivat notaari-virkanimen säilyttämistä nykyisellään. *Helsingin hovioikeudella* ei ollut asiaan huomautettavaa.

Itä-Suomen hovioikeuden mukaan notaari-virkanimikkeet tulisi hovioikeudessa muuttaa lainkäyttönotaareiksi, vastaavasti kuin toimistosihtheerit muutettaisiin lainkäyttösihteereiksi.

Rovaniemen hovioikeus esitti, että notaari-nimike korvattaisiin hallintonotaarilla ja lainkäyttönotaarilla, jotka ovat jo nyt käytössä epävirallisina nimikkeinä. Nimikkeet olisivat linjassa työryhmän suosittamien sihteerivirkanimikkeitten kanssa.

Kouvolan hovioikeuden mukaan notaari-virkanimi voitaisiin sekin korvata lainkäytösasihteeri-virkanimellä. Vaikka notaari-virkanimi on vakiintunut, se on aiheuttanut ongelmia muun muassa asiakaspalvelussa. Se on myös sekoitettu käräjäoikeuksien notareihin. Notaari-virkanimi ei viraston mukaan kuvaa sektoria eikä tehtävää.

Pardia piti lausunnossaan kyseenalaisena sitä, onko notaari-virkanimen säilyttäminen perusteltua muissa tuomioistuimissa kuin hallinto-oikeuksissa. *Pardia* piti notaari-virkanimeä mahdollisesti historiallisena jäänteinä, joka ei kuvaa virkamiesten todellisia tehtäviä ja joka aiheuttaa sekaannusta.

2.3.3 Tehtävää kuvaavat virkanimet

Työryhmä totesi muistiossaan, että isoissa tuomioistuimissa voisi olla erikseen kirjaajan virkanimi. Virkanimi on jo nyt käytössä kaikissa hovioikeuksissa. Hovioikeuksissa niin ikään käytössä oleva apulaiskirjaajan virkanimi korvattaisiin kirjaamosihteerinimikkeellä, koska apulaiskirjaaja on koettu henkilöstön piirissä väheksyväksi ja vanhanaikaiseksi nimikkeeksi. Isossa virastossa voisi olla myös muita kirjaamosihteeireitä. Lisäksi isoissa tuomioistuimissa voisi olla käytössä arkistonhoitaja-virkanimike.

Työryhmä suositteli isoimmista tuomioistuimista käytettäväksi myös taloussihteerin, henkilöstösihteerin ja/tai talous- ja henkilöstösihteerin virkanimiä. Näissäkin tehtävissä voisi toisaalta käyttää sektorikohtaista virkanimeä. Toistaiseksi missään hovioikeudessa ei ole käytössä taloussihteerin eikä henkilöstösihteerin virkanimeä.

Työryhmä suositteli, että kirjastonhoitaja-virkanimi muutetaan joko informaatikoksi tai tietoasiantuntijaksi. Atk- ja it-alkuiset virkanimet tulisi yhdenmukaistaa it- tai ict-alkuisiksi.

Työryhmän mukaan virastoissa, joissa on useita virastomestareita, tulisi käyttää ylivirastomestari-nimikettä virkamiehellä, jolla on päävastuu virastopalveluiden toiminnasta.

KIRJAAJA, KIRJAAMOSIHTTEERI, ARKISTONHOITAJA

Kaikki hovioikeudet halusivat säilyttää kirjaaja-virkanimen. Eriäviä näkemyksiä esitettiin kirjaamon muista virkanimistä.

Helsingin ja *Turun hovioikeudet* eivät kannattaneet apulaiskirjaajan virkanimestä luopumista. Ne totesivat, ettei nimike ole virkamiestä eikä hänen työpanostaan väheksyvä eikä vanhanaikainen. Molemmat hovioikeudet viittasivat siihen, että apulais-etuliite on käytössä hyvinkin korkealla tasolla, esimerkiksi apulaisvaltakunnansyyttäjä- ja apulais-oikeuskansleri-virkanimissä. Apulaiskirjaajan tehtävät ovat hovioikeuksissa laajempia ja vaativampia kuin muiden kirjaamon sihteerien, ja sen vuoksi viran haltijalla olisi jatkossakin oltava eri virkanimi kuin nykyisillä toimistosihteeireillä. Apulaiskirjaaja-

virkanimi antaa Helsingin ja Turun hovioikeuksien mukaan selvän kuvan virkamiehen tehtävistä ja asemasta. Jos apulaiskirjaaja-nimi muutetaan, paras vaihtoehto sille olisi Turun hovioikeuden mukaan kirjaamonotaari.

Muut lausunnon antaneet hovioikeudet kannattivat apulaiskirjaaja-virkanimestä luopumista.

Itä-Suomen hovioikeus esitti apulaiskirjaajan viran nimen muuttamista kirjaamonotaa-riksi. Nimike kuvaisi apulaiskirjaaja-nimikettä paremmin virkamiehen työtehtäviä ja työn vaativuustasoa.

Rovaniemen hovioikeus kannatti apulaiskirjaaja-virkanimen muuttamista kirjaamosihteeriksi. Lainkäyttöön viittaavat virkanimet eivät viraston näkemyksen mukaan sovellu kirjaamon tehtäviin.

Kouvolan hovioikeuden mukaan apulaiskirjaaja-nimike tulisi korvata kirjaaja-nimikkeellä; kirjaamon esimies puolestaan olisi vastaava kirjaaja. Työryhmän ehdotta-ma kirjaamosihteerinimike ei viraston mukaan kuvaa nykyisen apulaiskirjaajan tehtävää, sillä tehtäväkuvaan kuuluu huomattavana osana varsinainen kirjaaminen.

Kaikki hovioikeudet kannattivat kirjaamon toimistosihteerien nimikkeiden muuttamista kirjaamosihteeriksi.

Itä-Suomen hovioikeus totesi, että hovioikeudessa voisi olla tarvittaessa käytössä arkistonhoitajan virkanimi. *Kouvolan hovioikeus* totesi, että arkistossa työskentelevällä virkamiehellä voisi olla myös sektorikohtainen virkanimi, jonka ohella hän käyttäisi tehtävännimeä.

TALOSSIHTEERI, HENKILÖSTÖSIHTEERI

Taloussihteerin- ja henkilöstösihteerin virkanimien käyttöönotto sai kannatusta kaikilta hovioikeuksilta. *Rovaniemen hovioikeuden* mukaan näiden virkanimien tulisi olla käytettävissä myös pienimmissä hovioikeuksissa, ja hallinnossa toimivan sihteerin virkanimenä tulisi voida käyttää myös johdon sihteerinimikettä.

Kouvolan hovioikeuden mukaan henkilöstö- ja taloussihteerin virkanimi voisi korvata hallintokansliassa nykyiset osasto- ja toimistosihteerin virkanimet. Virkamies voisi käyttää virkanimensä rinnalla tehtävännimeä, esimerkiksi vastaava henkilöstö- ja taloussihteerin, tai jos hallinto on oma yksikkönsä, henkilöstö- ja taloussihteerin, osastovastaava.

Turun hovioikeus totesi, että jos vaativuustasojen eron ei tarvitse ilmetä virkanimistä, hallinnon osasto- ja toimistosihteerit voitaisiin muuttaa talous- tai henkilöstösihteeriksi heidän pääasiallisten tehtäviensä perusteella. Saman virkanimikkeen sisällä tulisi olla jatkossakin erilaisia vaativuustasoja, sillä se helpottaa viraston mahdollisuuksia organisoida toimintaansa sekä muokata tehtäväkuvia ja -jakoa.

INFORMAATIKKO, IT-TUKIHENKILÖ, YLIVIRASTOMESTARI

Itä-Suomen hovioikeus kannatti kirjastonhoitaja-nimikkeen tilalle käyttöön otettavaksi informaattikko-virkanimeä ja *Kouvolan* ja *Turun hovioikeudet* tietoasiantuntijaa. *Kouvolan* hovioikeuden näkemyksen mukaan informaattikko-virkanimi kuvaa vain osaa virkamiehen työtehtävistä.

Turun hovioikeus kannatti atk- ja it-alkuisten virkanimien yhdenmukaistamista it- tai ict-alkuisiksi ja totesi, että koska it-alan virkamiesten tehtävänkuvat vaihtelevat suurestikin virastosta riippuen, heille tulisi olla käytössä useampi virkanimi.

Kouvolan hovioikeuden mukaan virastopalveluista päävastuussa olevan virkamiehen virkanimen tulisi olla vastaava virastomestari. *Vaasan, Rovaniemen* ja *Turun hovioikeudet* kannattivat ylivirastomestari-nimikkeen käyttöä.

2.3.4 Hallintopäällikkö, hallintosihteeri

Työryhmä suositteli, että tuomioistuimen kanslian johtavan Y-palkkaisen viran nimi olisi hallintopäällikkö tai hallintosihteeri. Nyt useimmissa hovioikeuksissa kanslian ylimmässä tehtävässä on notaari.

Itä-Suomen hovioikeus esitti, että hallintosihteerin sijasta käytettäisiin virkanimeä hallinnollinen sihteeri, joka kuvaisi nykyistä paremmin virkamiehen työtehtäviä.

Turun hovioikeus esitti hallinnollinen sihteeri -virkanimen käyttöönottoa hallinnon tai johdon apuna työskentelevän toimistosihteerin virkanimenä, ainakin niissä tapauksissa, joissa sihteeri ei työskentele suoranaisesti kenenkään henkilökohtaisena sihteerinä.

Muut hovioikeudet eivät erikseen kommentoineet viraston ylintä Y-palkkaista virkaa koskevia nimisuosituksia, vaan totesivat yleisesti kannattavansa muistiossa esitettyjä näkemyksiä.

2.4 Hallinto-oikeudet

Kaikki kahdeksan hallinto-oikeutta antoivat asiassa lausunnon. Ne pitivät työryhmän suosituksia virkanimien informatiivisuuden ja sektorikohtaisen yhdenmukaisuuden lisäämisestä yleisesti ottaen hyvinä.

Joissakin lausunnoissa painotettiin virkanimien joustavuutta. *Hämeenlinnan hallinto-oikeus* totesi, että tuomioistuinten on voitava organisaation muutos- tai kehitysvaiheissa sekä toiminnan erilaisten lähtökohtien vuoksi käyttää joustavasti kaikkia suosituksessa mainittuja virastotyyppin mukaisia virkanimiä.

Myös *Kuopion hallinto-oikeus* kannatti joustavuutta ja totesi, että virastojen henkilös- töissä ja organisaatioissa on eroa myös saman virastotyyppin sisällä.

Vaasan, Hämeenlinnan, Kuopion ja Kouvolan hallinto-oikeudet totesivat, että toimisto- ja osastosihteerivirkanimikkeistä ei tulisi kokonaan luopua. Vaasan hallinto-oikeus perusteli toimistosihteerivirkanimen säilyttämistä sillä, että virastossa työskentelee myös sihteereitä, jotka eivät osallistu lainkäyttötoimintaan. Kouvolan hallinto-oikeuden mukaan osasto- ja toimistosihteerin virkanimikkeistä ei tulisi kokonaan luopua niiden yleiskäytettävyyden vuoksi. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden mukaan kyseiset virkanimet tulisi säilyttää muun muassa joidenkin tehtävänkuvien monipuolisuuden vuoksi sekä määräaikaisen henkilöstön ja kesäharjoittelijoiden käytössä.

2.4.1 Lainkäyttösihteerit

Työryhmä suositteli hallinto-oikeuksissa otettavaksi käyttöön virkanimeä lainkäyttösihteerin yleisnimikkeenä kaikkiin hallinto-oikeuden sihteeritehtäviin. Virkamies voisi käyttää virkanimensä rinnalla tehtävännimeä siinä määrin, kuin se on tarpeen.

Hämeenlinnan hallinto-oikeutta lukuun ottamatta kaikki hallinto-oikeudet sekä Pardia pitivät ehdotettua yleisnimikettä hyvänä, tosin tietyin varauksin. *Helsingin hallinto-oikeus* totesi, että lainkäyttösihteerivirkanimi voi mennä sekaisin juristiesittelijöiden hallinto-oikeussihteerinimikkeiden kanssa. Lainkäyttösihteerinimikkeiden käyttöönotto edellyttäisikin sen selvittämistä, tulisiko hallinto-oikeussihteerin nimike muuttaa selkeämmin tehtäviä kuvaavaksi.

Rovaniemen hallinto-oikeus huomautti launnonossaan, että lainkäyttösihteerinimike antaa yksipuolisen kuvan henkilön työtehtävistä silloin, kun hänen tehtävänkuvansa on laaja.

Kuopion ja Kouvolan hallinto-oikeudet perustelivat lainkäyttösihteeri-nimikkeen käyttöönottoa sillä, että virkanimi kuvaa hyvin lainkäytön avustavia tehtäviä. *Helsingin hallinto-oikeuden* mukaan yleisnimikkeen käyttö mahdollistaa riittävän liikkumavaran tehtävästä toiseen siirryttäessä, varsinkin kun toimistotöiden uudelleen järjestelyjen ja monipuolisen osaamisen kehittämisen myötä lainkäytön avustavissa tehtävissä pyritään luopumaan eri vaativuustasoista.

Helsingin hallinto-oikeus kannatti virkanimityöryhmän suositusta siitä, että esimiestehtävät eivät näkyisi virkanimissä, vaan ne ilmenisivät tehtävää kuvaavasta tarkennuksesta. *Vaasan ja Turun hallinto-oikeudet* kannattivat tehtävännimen käyttöä sektorikohtaisen yleisen virkanimen rinnalla.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus ei kannattanut lainkäyttösihteeri-nimikettä. Ehdotetusta uudesta virkanimestä ei viraston mukaan voi suoranaisesti päätellä virkaan kuuluvia tehtäviä eikä sitä, millä sektorilla tai missä virastotyyppissä henkilö työskentelee. Hallinto-oikeus esitti, että virkanimiasiaa käsiteltäisiin vielä tältä osin laajemmin. Samassa yhteydessä tulisi tarkastella hallinto-oikeussihteeri-nimikkeen käyttöä. Lainkäyttöhenkilöstöön kuuluvien esittelijöiden hallinto-oikeussihteeri-nimikkeestä voitaisiin luopua, ja sen tilalle voitaisiin ottaa käyttöön viskaali-nimike, jota käytetään hovioikeuden esittelijöillä. Virkanimen etuliite esimerkiksi hallinto-oikeuden viskaali -nimikkeessä kuvaisi, missä virastotyyppissä henkilö työskentelee. Muutoksen jälkeen hallinto-oikeussihteeri-virkanimi voitaisiin ottaa käyttöön hallinto-oikeuksien kansliahenkilökunnan virkanimenä. Se kuvaisi, missä tuomioistuinyksikössä henkilö työskentelee, ja kertoisi myös sen, että henkilö työskentelee lainkäytön avustavissa tehtävissä.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus totesi lausunnossaan lisäksi, että yleisenä virkanimenä lainkäyttösihteeri-nimikkeen sijaan voitaisiin käyttää sanaparia lainkäytön sihteeri, erotamaan lainkäytön avustavat tehtävät varsinaisesta lainkäytöstä.

2.4.2 Notaari

Notaari-virkanimestä työryhmä totesi, että se on vakiintunut sopimusallalla ja että sen käyttö tulee säilyttää ennallaan.

Notaarin virkanimen säilytys sai kannatusta. *Kuopion hallinto-oikeus* totesi, että notaarin virkanimi on vakiintunut, selkeä ja tehtävää riittävästi kuvaava. Notaarin kelpoisuusvaatimuksena hallinto-oikeudessa tulee jatkossakin olla korkeakoulututkinto.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden mukaan notaari-virkanimeä tulisi käyttää vain niillä notaareilla, joiden työajasta enin osa kohdistuu lainkäyttöasioiden esittelytyöhön. Muiden notaarin virassa olevien notaarien virkanimenä tulisi käyttää muita, heidän työtehtäviään parhaiten kuvaavia virkanimiä.

2.4.3 Tehtävää kuvaavat virkanimet

Työryhmä suositteli, että isoissa tuomioistuimissa voisi olla erikseen kirjaajan virkanimi. Isossa virastossa voisi olla myös kirjaamosihteereitä. Pienemmissä tuomioistuimissa kirjaamon virkamiehillä olisi sama sektorikohtainen virkanimi kuin viraston muilla sihteereillä.

Lisäksi isoissa tuomioistuimissa voisi olla käytössä arkistonhoitaja-virkanimi. Arkistossa työskentelevällä virkamiehellä voisi olla myös sektorikohtainen virkanimi, jonka ohella hän käyttäisi tehtävännimeä.

Isoimmissa tuomioistuimissa virkanimityöryhmä suositteli käytettäviksi myös taloussihteerin, henkilöstösihteerin ja/tai talous- ja henkilöstösihteerin virkanimiä.

Kesällä 2012 yhdessä hallinto-oikeudessa oli kirjaaja. Arkistonhoitaja-nimike ei ollut käytössä missään hallinto-oikeudessa, ei myöskään henkilöstösihteeri- eikä taloussihteerinimike.

KIRJAAMO, KIRJAAMOSIHTEERI, ARKISTONHOITAJA, ARKISTOSIHTEERI

Helsingin hallinto-oikeus totesi lausunnossaan, että isossa virastossa on perusteltua käyttää joissakin tapauksissa erityisnimikkeitä, esimerkiksi kirjaaja, kirjaamosihteeri, arkistonhoitaja ja arkistosihtheeri. Ainakin kirjaamosihteereitä tulisi voida olla eri vaativuustasoissa. Myös *Vaasan hallinto-oikeus* kannatti virkanimiä kirjaaja, kirjaamosihteeri ja arkistonhoitaja.

Kuopion hallinto-oikeus totesi, että kirjaajan ja arkistonhoitajan nimikkeet ovat jo vakiintuneita ja yleisesti käytössä.

Turun hallinto-oikeus huomautti, että muistiossa ei määritellä, mitä tarkoitetaan isolla tuomioistuimella. Hallinto-oikeus totesi, että esimerkiksi kirjaajan ja arkistonhoitajan tehtävissä lainkäyttösihteeri-nimike ei ole kuvaava. Yleisnimikkeen lisäksi on tarpeen käyttää kuvaavampia nimikkeitä, esimerkiksi lainkäyttösihteeri, kirjaamosihteeri.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus totesi, että tuomioistuimen koko ei saa olla tulevien virkanimien käytön peruste; uudistusten myötä ollaan menossa entistä suurempaan yksikkökokoon. Hämeenlinnan hallinto-oikeus totesi edelleen, että kirjaajan virkanimi korostaa liiaksi asiakirjojen kirjaamista, etenkin kun koko ajan ollaan menossa kohti sähköistä asiointia. Virkanimelle on kuitenkin vaikea löytää korvaavaa informatiivisempaa vastinetta. Kirjaajia voisi olla useita, sillä asiakaspalvelussa ja kirjaamossa työskentelee usein hyvinkin samankaltaisen tehtäväkuvan omaavaa henkilöstöä. Kirjaaja voisi käyttää virkanimensä rinnalla tehtävännimeä siinä määrin kuin se on tarpeen, esimerkiksi kirjaaja, osastovastaava.

Kouvolan hallinto-oikeus kehotti harkitsemaan arkistonhoitajan virkanimeä, koska asiakirjahallinto voi tulevaisuudessa olla pitkälti sähköisessä muodossa. Virkanimen olisi syytä olla nykyaikaisempi ja pitää sisällään myös sähköinen asiakirjahallinto. Tällainen nimike olisi esimerkiksi tietopalvelusihteeri.

TALOUSSIHTEERI, HENKILÖSTÖSIHTEERI

Vaasan, Helsingin, Hämeenlinnan ja Kouvolan hallinto-oikeudet totesivat lausunnoissaan kannattavansa taloussihteerin ja henkilöstösihteerin virkanimien käyttöönottoa sektorilla. Kouvolan hallinto-oikeus täsmensi, että näitä virkanimiä voisi olla suuremmissa virastoissa. Helsingin hallinto-oikeus kannatti lisäksi johdon sihteeri -virkanimen käyttöönottoa.

INFORMAATIKKO, IT-TUKIHENKILÖ

Informaatikko-virkanimi sai hallinto-oikeuksilta kannatusta.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden mukaan nimike on vakiintunut suomen kielen käsitteistöön, se on lyhyt ja kuvaa tehtävän laajuutta riittävästi. *Turun hallinto-oikeus* kannatti kirjastonhoitaja-informaattikon virkanimen muuttamista informaatikoksi. *Kuopion hallinto-oikeuden* mukaan informaatikko-nimike kuvaa tehtävien laaja-alaisuutta ja monipuolisuutta. *Helsingin hallinto-oikeuden* mukaan esitetyt tietopalvelupäällikkö- ja informaatikko-nimikkeet ovat kuvaavia, mutta tietoasiantuntija saatetaan mieltää it-alan nimikkeeksi.

Myös it- ja ict-alkuiset virkanimet saivat kannatusta.

2.4.4 Hallintopäällikkö, hallintosihteeri

Työryhmä suositteli, että tuomioistuimen kanslian johtavan Y-palkkaisen viran nimi olisi hallintopäällikkö tai hallintosihteeri. Nyt useimmissa hallinto-oikeuksissa kanslian ylimmässä tehtävässä on hallinnollinen sihteeri tai notaari.

Helsingin, Hämeenlinnan, Kuopion, Kouvolan ja Vaasan hallinto-oikeudet kannattivat hallintopäällikön virkanimen käyttöönottoa hallinto-oikeuksissa kanslian johtavassa Y-palkkaisessa virassa.

Helsingin hallinto-oikeuden hallintopäällikön tehtävässä työskentelevän T-palkkaisen hallintopäällikön virkanimi tulisi viraston lausunnon mukaan muuttaa hallintojohtajaksi tai kansliapäälliköksi.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus totesi, että hallinto-oikeussektorilla on jo yksi ja hallinto-oikeusuudistuksen jälkeen ehkä useampikin sen suuruinen yksikkö, jossa tulisi olla hallintojohtajan virka.

Kuopion hallinto-oikeuden lausunnon mukaan hallintopäällikkyyden tulisi olla virka, eikä tehtävä, johon määrätään. Tällä käytännöllä turvattaisiin jatkuvuus, hyvä hallinto ja hallinnon kehittäminen.

Rovaniemen hallinto-oikeus piti esitettyä hallintosihteeri-nimikettä ongelmallisena, koska se on niin lähellä hallinto-oikeussihteeri-nimikettä. Virasto totesi, että hallintotuo-
mioistuimissa on käytäntönä määrätä hallintopäällikön tehtävään T-palkkainen henkilö. Työryhmän suosituksia tulisi tältä osin täsmentää.

Kelpoisuusvaatimuksista *Kuopion hallinto-oikeus* totesi, että hallintopäälliköllä tulisi olla ylempi korkeakoulututkinto. *Hämeenlinnan hallinto-oikeuden* mukaan hallintojohtajan tai -päällikön viran kelpoisuusvaatimuksena tulisi säilyttää oikeustieteellisen tutkinnon lisäksi muu virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Kelpoisuusvaatimus tulisi sisällyttää hallinto-oikeusasetukseen, vastaavasti kuin kelpoisuusvaatimuksista on määrätty käräjäoikeusasetuksen 6 §:ssä. Lisäksi tulisi säätää siitä, että uusien kelpoisuusvaatimusten estämättä viran nykyisen haltijan katsotaan täyttävän viran kelpoisuusvaatimukset.

2.4.5 Muuta

Hämeenlinnan hallinto-oikeus totesi, että virkojen kelpoisuusvaatimuksia tulisi arvioida uudelleen virkanimien uudistamisen yhteydessä. Kelpoisuusvaatimusten määrittelyssä tulisi ottaa huomioon oikeustradenomitutkinnon mahdollistamat valmiudet tuomiois-
tuintyössä.

2.5 Erityistuomioistuimet

Erityistuomioistuimista lausuntonsa antoivat työtuomioistuin ja vakuutusosasto.

2.5.1 Työtuomioistuin

Työtuomioistuin piti työryhmän suosituksia yleisesti ottaen kannatettavina.

2.5.2 Vakuutusosasto

Vakuutusosasto näki tarvetta virkanimien uudistamiselle ja yhdenmukaistamiselle. Virkanimien uudistamisessa on kuitenkin otettava huomioon erilaisten virastojen erityispiirteet, eikä kovin tiukkoja suosituksia voitane antaa. Suosituksissa tulisi linjata tietyt pääperiaatteet virkanimien käytössä ja jättää mahdollisuus virastokohtaisille poikkeamille.

Vakuutusosasto kannatti työryhmän näkemystä siitä, että virkaniminä käytettäisiin yleisiä nimikkeitä, jotka kuvaavat, millä sektorilla ja missä virastotyypissä henkilö työskentelee. Virkanimien tulisi olla suomen kielen mukaisia, poikkeuksina it- ja itc-alkuiset virkanimet.

Esimiesaseman tulisi vakuutusosaston lausunnon mukaan näkyä virkanimessä, koska vakuutusosaston esimiestehtävät eivät ole määräaikaista.

NOTAARI

Vakuutusosasto kannatti notaari-virkanimen käytön säilyttämistä ennallaan. Virasto esitti harkittavaksi, että notaarien esimiesten virkanimeksi tulisi vastaava notaari, joka nimike on jo nyt käytössä tehtävänimikkeenä.

Pardia piti kyseenalaisena sitä, onko notaari-virkanimen säilyttäminen perusteltua muissa tuomioistuimissa kuin hallinto-oikeuksissa. Järjestö pitää notaari-virkanimeä mahdollisesti historiallisena jäänteinä, joka ei kuvaa virkamiesten todellisia tehtäviä ja aiheuttaa sekaannusta.

TEHTÄVÄÄ KUVAAVAT VIRKANIMET

Vakuutusosoikeuden näkemyksen mukaan apulaiskirjaajan virkanimestä voitaisiin luopua, kuten työryhmä ehdotti. Kirjaamossa työskentelevien apulaiskirjaajien ja toimistosihteerien virkanimi voisi olla kirjaamosihteeri. Vastuunalaisena arkistonhoitajana toimivan virkamiehen virkanimen tulisi olla arkistonhoitaja.

Hallintosihteeri-nimikettä tulisi vakuutusosoikeuden mukaan voida käyttää myös muissa kuin johtavissa Y-palkkaisissa tehtävissä. Nimike sopii kuvaamaan kaikkien hallinnollisia asioita hoitavien sihteerien tehtäviä.

Jos hallintosihteeri-nimike varataan johtaviin tehtäviin, talous- ja henkilöstösihteerin tehtäviä hoitavien virkamiesten virkanimet tulisi muuttaa taloussuunnittelijaksi ja henkilöstösuunnittelijaksi. Taloussihteeri ja henkilöstösihteeri ovat viraston näkemyksen mukaan vanhanaikaisia nimikkeitä. Tehtävät sisältävät normaalien sihteeritehtävien lisäksi paljon suunnitteluun liittyviä tehtäviä.

Vakuutusosoikeuden näkemyksen mukaan atk- ja it-alkuiset virkanimet olisi hyvä yhdenmukaistaa it- tai ict-alkuisiksi. Virasto esitti kuitenkin harkittavaksi, että ict- ja atk-suunnittelija-virkanimet muutettaisiin hallinnonalan virastoissa tietohallinnon asiantuntijoiksi. Jos tehtävään liittyisi esimiestehtäviä, virkanimi olisi tietohallintopäällikkö. Tietohallinto-sana kuvaa viraston näkemyksen mukaan hyvin kaikkia ict-toimintoihin liittyviä tehtäviä, mukaan lukien tietoturvaan ja tietojen hallintaan liittyvät asiat.

Kirjastonhoitaja-informaattikko-virkanimestä vakuutusosoikeus totesi, että nimikkeen molemmat osat ovat vanhanaikaisia eikä nimike kuvaa riittäväällä tavalla nykyisen tietoyhteiskunnan tarpeita palvelevaa tehtävänkuvaa. Tilalle tulisi ottaa käyttöön virkanimi tietoasiantuntija, tai jos virkaan liittyy esimiestehtäviä, tietopalvelupäällikkö.

MUUTA

Vakuutusosoikeuden lähettämössä ja tekstinkäsittelyssä työskentelevien toimistosihteerien virkanimiä ei viraston mukaan ole syytä muuttaa, ei myöskään hankinta-asioita hoitavan toimistosihteerin. Virkanimen perässä voitaisiin käyttää tarkentavaa tehtävänimikettä, esimerkiksi toimistos sihteeri, hankinta-asiat.

Vakuutusosoikeuden istuntoja järjestävän toimistosihteerin virkanimen tulisi olla istuntos sihteeri tai lainkäyttösihteeri.

2.6 Syyttäjälaitos

Syyttäjänvirastoista lausuntonsa antoivat Helsingin syyttäjänvirasto, Itä-Suomen syyttäjänvirasto, Kanta-Hämeen syyttäjänvirasto, Keski-Suomen syyttäjänvirasto, Lapin syyttäjänvirasto, Länsi-Uudenmaan syyttäjänvirasto, Pirkanmaan syyttäjänvirasto, Pohjanmaan syyttäjänvirasto ja Salpausselän syyttäjänvirasto. Myös Valtakunnansyyttäjänvirasto antoi lausunnon.

Lausunnonantajat puolsivat valtaosin työryhmän suosituksia.

2.6.1 Syyttäjänsihteeri

Työryhmä suositteli syyttäjänvirastoissa otettavaksi käyttöön virkanimeä syyttäjänsihteeri, joka voisi korvata nykyiset osastosihteeri- ja toimistosihteeri-virkanimikkeet. Virkamies voisi käyttää virkanimensä rinnalla tehtävännimeä siinä määrin, kuin se on tarpeen, esimerkiksi syyttäjänsihteeri, osastovastaava.

Kaikki lausunnon antaneet syyttäjänvirastot sekä Valtakunnansyyttäjänvirasto kannattivat syyttäjänsihteeri-nimikkeen käyttöönottoa toimistosihteeri-nimikkeen sijasta. Perusteluna todettiin, että syyttäjänsihteeri-nimike kuvaa nykynimikkeitä paremmin virkamiesten hoitamia tehtäviä. Tärkeänä pidettiin myös sitä, että nimikkeet olisivat toisiinsa verrannollisia sopimusalan eri sektoreilla.

Keski-Suomen syyttäjänvirasto totesi launnossaan, että syyttäjänsihteeri-nimike olisi yhdenmukainen myös poliisin sihteerinimikkeiden kanssa. *Kanta-Hämeen syyttäjänvirasto* näki syyttäjänsihteeri-nimikkeen samanlaisena yleisnimikkeenä kuin kihlakunnansyyttäjä-nimike on – virkamiehen tehtävät saattavat yleisnimikkeestä huolimatta olla erikoistuneita.

Myös *Pardia* kannatti syyttäjänsihteeri-yleisnimikettä.

Kanta-Hämeen syyttäjänvirasto totesi, että syyttäjänsihteerin tehtävän tasoa, sisältöä ja asemaa voidaan määritellä nimikkeen perässä olevalla tarkennuksella.

Länsi-Uudenmaan syyttäjänvirasto piti hyvänä, että virkanimen rinnalla voitaisiin käyttää mahdollisesti määräaikaiseen tehtävään liittyvää tehtävännimeä, esimerkiksi osastovastaava, taloussihteeri tai henkilöstösihteeri, sekä aineistopankin käyttöönoton jälkeen mahdollisesti jotakin uutta tarpeellista erityistehtävän tehtävännimeä.

Pohjanmaan syyttäjänviraston mukaan nykyisten erityissihteerien ja tiiminvetäjien virkanimi voisi olla syyttäjänsihteeri/toimistovastaava.

2.6.2 Hallintosihteeri

Työryhmä suositteli, että syyttäjänviraston johtava Y-palkkainen virka olisi hallintosihteeri, mikä vastaa nykykäytäntöä. Käräjäoikeuksien hallintopäällikkö- ja hallintosihteeri-nimikkeitä koskeva rajanveto olisi mahdollista ottaa tarpeen mukaan harkittavaksi myös syyttäjänvirastoissa.

Näkemys sai lausunnonantajilta kannatusta.

Kanta-Hämeen ja Salpausselän syyttäjänvirastojen näkemyksen mukaan hallintopäällikkö-nimikkeelle voi tulla tarvetta jatkossa, jos syyttäjänvirastojen koko kasvaa.

Valtakunnansyyttäjänvirasto totesi, että se selvittää erikseen Helsingin syyttäjänviraston kanssa hallintopäällikön virkanimen käyttöönoton tarpeita.

2.6.3 Taloussihteeri, henkilöstösihteeri

Työryhmän mukaan isoissa virastoissa voisi olla käytössä virkanimet taloussihteeri, henkilöstösihteeri ja/tai talous- ja henkilöstösihteeri. Pienemmissä virastoissa talous- ja henkilöstöasioita hoitavat virkamiehetkin olisivat syyttäjänsihteereitä. Kesällä 2012 henkilöstösihteeri-nimike oli käytössä Helsingin syyttäjänvirastossa.

Työryhmän näkemys sai kannatusta.

Helsingin syyttäjänviraston mukaan henkilöstösihteeri-nimike tulisi säilyttää. Lausunnon mukaan henkilöstösihteerin tehtäväkuva ei vastaa pienempien syyttäjänvirastojen hallintosihteerin tehtäviä, eikä sitä pidä siksi muuttaa hallintosihteeriksi. Helsingin syyttäjänvirastossa talousasioita hoitavan virkamiehen virkanimikkeeksi virasto esitti taloussihteeriä, koska viraston suuri koko vaatii päätoimisen taloussihteerin. Nyt talousasioita hoitavan virkamiehen viran nimi on toimistosihteeri.

2.6.4 Muuta

Helsingin syyttäjänvirasto esitti, että käyttöön otetaan virkanimi kirjaaja. Kirjaajan tehtäviä Helsingin syyttäjänvirastossa hoitavan virkamiehen nykyinen virkanimi on osastosihteeri. Virasto perusteli esitystä viraston koolla. Nykyinen osastosihteeri-nimike on viraston näkemyksen mukaan joka tapauksessa kyseisessä tehtävässä parempi kuin syyttäjänsihteeri, koska kirjaaja toimii syyttäjänsihteerien lähiesimiehenä.

Helsingin syyttäjänvirasto esitti myös yleissihteeri-virkanimen käyttöönottoa. Nimike korvaisi virastossa nyt käytössä olevan virastomestari-virkanimen; se kuvaisi viran alaan kuuluvia tehtäviä paremmin kuin virastomestari- tai syyttäjänsihteeri-nimike.

Pirkanmaan syyttäjänvirasto totesi lausunnossaan, etteivät työryhmän esittämät argumentit virkanimien muuttamiselle ole kaikilta osin vahvoja eivätkä yksiselitteisiä. Virasto yhtyi kuitenkin työryhmän näkemykseen siitä, että virkanimien tulee olla suomen kielen mukaisia, ja piti esitettyä syyttäjänsihteeri-nimikettä sinänsä kelvollisena.

2.7 Oikeusaputoimistot

Oikeusaputoimistoista lausunnon antoivat Helsingin oikeusaputoimisto, Itä-Uudenmaan oikeusaputoimisto, Jyväskylän oikeusaputoimisto, Kuopion oikeusaputoimisto, Oulun seudun oikeusaputoimisto, Rauman oikeusaputoimisto ja Vaasan oikeusaputoimisto.

Lausunnonantajat pääasiassa puolsivat työryhmän suosituksia.

2.7.1 Oikeusapusihteeri, edunvalvontasihteeri

Työryhmä totesi, että oikeusaputoimistoissa ei ole tarpeen ottaa käyttöön uusia sektori-kohtaisia virkanimiä, sillä virkanimet edunvalvontasihteeri ja oikeusapusihteeri ovat jo käytössä.

Kaikki lausunnon antaneet toimistot sekä Pardia olivat yksimielisiä siitä, että nyt käytössä olevat sektorikohtaiset oikeusapusihteeri- ja edunvalvontasihteeri-virkanimet ovat hyviä ja kuvaavia, eikä uusia sektorikohtaisia virkanimiä tarvita.

2.7.2 Hallintosihteeri

Oikeusaputoimistoissa oikeusaputoimen johtajan työparina on nykyään useimmiten hallintosihteeri-tehtävännimeä käyttävä osastosihteeri tai oikeusapusihteeri. Virkanimityöryhmä suositteli, että hallintosihteeri otetaan käyttöön oikeusaputoimistoissa myös virkanimenä, ja että oikeusaputoimistoissa luovutaan vähitellen osastosihteeri-virkanimen käytöstä.

Kaikki lausunnon antaneet oikeusaputoimistot ja Pardia kannattivat virkanimityöryhmän suositusta hallintosihteeri-virkanimikkeen käyttöönotosta. *Oulunseudun oikeusaputoimisto* totesi, että hallintosihteeri-nimike tulisi ottaa käyttöön kaikenkokoisissa oikeusaputoimistoissa. *Rauman oikeusaputoimisto* perusteli nimikemuutosta myös sillä, että hallintoasiat ovat lisääntyneet, kun toimistot ovat kasvaneet.

Jyväskylän ja Helsingin oikeusaputoimistot esittivät, että yleisen edunvalvonnan hallintoasioita hoitavan sihteerin nimike olisi jatkossa osastosihteeri. Jyväskylän oikeusaputoimiston mukaan tämä selkiyttäisi eroa johtavan julkisen oikeusavustajan työparina toimivan sihteerin ja johtavan yleisen edunvalvojan työparina toimivan sihteerin välillä. Helsingin oikeusaputoimistossa puolestaan edunvalvontaosasto on suuri, eikä osastosihteeri toimi lainkaan edunvalvontasihteerin tehtävissä. Siksi hänen työtään ei kuvaa esimerkiksi nimike edunvalvontasihteeri, osastovastaava. Edunvalvonnan osastosihteerin työkuva ei viraston lausunnon mukaan vastaa myöskään henkilöstösihteeri- tai taloussihteeri-nimike.

Pardian mukaan osastosihteeri-virkanimen käytöstä tulisi kokonaan luopua.

2.8 Ulosottolaitos

Ulosottovirastoista lausuntonsa antoivat Itä- ja Keski-Uudenmaan ulosottovirasto, Kainuun ulosottovirasto, Keski-Suomen ulosottovirasto, Länsi-Pohjan ulosottovirasto, Pirkanmaan ulosottovirasto, Pohjois-Karjalan ulosottovirasto, Päijät-Hämeen ulosottovirasto ja Satakunnan ulosottovirasto. Myös Valtakunnanvoudinvirasto antoi lausunnon.

Keski-Suomen ulosottovirasto totesi, että se pitää perusteltuna työryhmän esitystä ulosottotoimen virkanimien uudistamiseksi. *Länsi-Pohjan ja Kainuun ulosottovirastoilla* ei ollut työryhmän esityksiin huomautettavaa.

Valtakunnanvoudinvirasto totesi lausunnossaan, että työryhmän esitys virkanimien muuttamisesta nykyistä paremmin tehtäviä kuvaaviksi on kannatettava, ja että sektorin sisällä tulisi käyttää yhdenmukaisia nimikkeitä. *Pirkanmaan ulosottovirasto* totesi, että virkanimien tulisi kuvata paremmin virkamiesten tehtäviä.

2.8.1 Perintäsihteeri

Työryhmä suositteli, että ulosottovirastoissa otetaan käyttöön virkanimi perintäsihteeri, joka voisi korvata nykyiset osastosihteeri- ja toimistosihteeri-virkanimet. Virkamies voisi käyttää virkanimensä rinnalla tehtävännimeä siinä määrin, kuin se on tarpeen.

Toimistosihteeri-virkanimen muuttaminen sai kannatusta edellisessä kappaleessa mainittujen Keski-Suomen, Länsi-Pohjan, Kainuun ja Pirkanmaan ulosottovirastojen lisäksi Satakunnan ulosottovirastolta. Myös Valtakunnanvoudinvirasto kannatti perintäsihteeri-yleisnimikkeen käyttöönottoa ulosottovirastoissa.

Periaatteessa toimistosihteeri-virkanimikkeiden muuttamista perintäsihteereiksi kannatti myös *Itä- ja Keski-Uudenmaan ulosottovirasto*, jonka mukaan perintäsihteeri kuvaa yleisellä tasolla hyvin ulosoton toimistohenkilökunnan tehtäväkenttää. Virasto esitti kuitenkin käyttöön otettavaksi perintäassistentti-nimikettä, jota se pitää sukupuolineutraalimpana ja nykyaikaisempaan vaihtoehtona kuin perintäsihteeriä. Assistentti on vierasperäinen sana, mutta se on viraston mukaan hyväksytty käyttöön jo joillakin hallinnaloilla.

Päijät-Hämeen ulosottovirasto totesi, että perintäsihteeri-nimike kuvaa täytäntöönpanoasioita tekevien toimistosihteerien tehtäviä, muttei riittävän hyvin viraston muiden toimistosihteerien tehtäviä. Virasto ei kuitenkaan vastustanut nimikkeen käyttöönottoa, sillä se katsoi nimikkeen kattavan suurimman osan ulosottoviraston toimistotehtävistä.

Pardia esitti otettavaksi käyttöön yleisvirkanimeä ulosottosihteeri, joka olisi linjassa ehdotettujen virkanimien kärjäsihteeri, lainkäyttösihteeri, syyttäjäsihteeri ja oikeusapusihteeri kanssa. Ulosottosihteeri-nimike kuvaisi ulosottolaitoksen toimistohenkilökunnan tehtäviä paremmin yleisöön päin kuin työryhmän ehdottama perintäsihteeri. Perintäsihteeri-virkanimi toisaalta kuvaa ulosoton toimistohenkilökunnan tehtäviä paremmin kuin nyt käytössä olevat virkanimet.

Pohjois-Karjalan ulosottoviraston mielestä toimistosihteeri-virkanimeä ei pitäisi muuttaa, sillä nykyisten virkanimien käyttö ei ole aiheuttanut ongelmia. Esitetty uusi virkanimi perintäsihteeri ei vastaa esimerkiksi talousasioita tai asiakaspalvelua hoitavan henkilön tehtäviä yhtään paremmin kuin nykyinen osastosihteeri- tai toimistosihteeri-virkanimi. Jos nimikkeet on muutettava tehtäviä paremmin kuvaaviksi, uusia virkanimiä voisivat viraston mukaan olla esimerkiksi taloussihteeri, asiakaspalvelusihteeri, perintäsihteeri ja realisointisihteeri. Hyvin eriytyneet virkanimet kuitenkin vaikeuttaisivat tehtävien joustavaa jakoa.

Pohjois-Karjalan ulosottovirasto totesi edelleen, että virkanimien muuttamista yksinkertaisempi ja joustavampi ratkaisu olisi pysyttäytyä entisissä virkanimissä, kuitenkin niin, että viraston päätöksellä eri tehtävissä toimiville voitaisiin määrätä tehtävää kuvaava tehtäväkohtainen nimike. Nimikettä voitaisiin käyttää tarkoituksenmukaisissa yhteyksissä. Tehtävänimike ei olisi sidoksissa virkamiehen hoitamaan virkaan. Esimerkiksi asiakaspalvelutehtävissä oleva toimistosihteeri voisi käyttää asiakaspalvelusihteerin tehtävänimikettä. Kun hän ryhtyisi tekemään perinnän tuen töitä, hän käyttäisi viraston päätöksellä perintäsihteerin nimikettä.

2.8.2 Toimistopäällikkö, apulaistoimistopäällikkö, henkilöstösihteeri, taloussihteeri

Virkanimityöryhmä suositteli, että ulosottoviraston johtava Y-palkkainen virkamies olisi jatkossakin toimistopäällikkö. Lisäksi suurissa virastoissa voisi olla apulaistoimistopäällikkö ja tarpeen mukaan henkilöstösihteeri ja/tai taloussihteeri. Apulaistoimistopäällikkö-nimike on jo nyt laajasti käytössä ulosottovirastoissa. Henkilöstö- tai taloussihteereitä ulosottovirastoissa ei toistaiseksi ole.

Kaikki lausunnon antaneet ulosottovirastot, Valtakunnanvoudinvirasto ja Pardia kannattivat perinteisten toimistopäällikkö- ja apulaistoimistopäällikkö-nimikkeiden säilyttämistä.

Itä- ja Keski-Uudenmaan ulosottoviraston ja Pirkanmaan ulosottoviraston mukaan suurimmissa ulosottovirastoissa voisi olla myös hallintopäällikkö.

Pirkanmaan ulosottoviraston mukaan hallintopäällikkö voisi olla esimerkiksi yli 400 000 asukkaan alueen käsittävässä virastoissa. Vaihtoehtoisesti toimistopäällikön kelpoisuusehtoja tulisi täsmentää siten, että vaihtoehtoisten kelpoisuusvaatimusten kärkeä olisi soveltuva korkeakoulututkinto, kuten kihlakunnanulosottomiehillä.

Taloussihteeri sopisi *Päijät-Hämeen ulosottoviraston* mukaan hallinnon toimistosihteerin virkanimeksi, tai henkilöstö- ja taloussihteeri, jos virkamiehen tehtäväkuvaan kuuluvat sekä talous- että henkilöstöasiat.

2.8.3 Tarkastaja

Tarkastajan virkanimeä voitaisiin virkanimityöryhmän mukaan edelleen käyttää niissä ulosottovirastoissa, jotka tekevät vaativaa yritysverintää.

Päijät-Hämeen ulosottovirasto, Pirkanmaan ulosottovirasto ja Valtakunnanvoudinvirasto huomauttivat lausunnoissaan, että osa tarkastajista tekee päätyönään sisäistä tarkastusta. Myös sisäisen valvonnan virkamiehen virkanimi voisi olla edelleen tarkastaja.

2.8.4 Osastosihteeri

Itä- ja Keski-Uudenmaan ulosottovirasto, Päijät-Hämeen ulosottovirasto ja Valtakunnanvoudinvirasto esittivät lausunnoissaan, että ulosottovirastoissa säilytetään osastosihteeri-virkanimi.

Itä- ja Keski-Uudenmaan ulosottoviraston mukaan osastosihteeri on ollut pääsääntöisesti lähiesimiesten virkanimi. Sille vaihtoehtoinen virkanimi voisi olla esimerkiksi hallintosihteeri.

Päijät-Hämeen ulosottovirasto totesi, että esimiestehtävissä toimivilla esimerkiksi nimike ”perintäsihteeri, osastovastaava” koetaan hankalaksi, koska se ei vastaa toimistupuolen todellista organisaatiota. Toimiston puolella ei ole osastoja, vaan toimintoja ja niillä toimintojen vetäjät. Jos parempia vaihtoehtoja ei ole tarjolla, lähiesimiesten virkanimenä tulisi säilyttää osastosihteeri.

Valtakunnanvoudinviraston lausunnon mukaan osastosihteerin tehtäviin sisältyy useimmissa tapauksissa esimies- tai työnjohtotehtäviä. Noin 90 prosenttia osastosihteeristä sijoittuu vaativuustasolle Y 11 tai Y 12. Lausunnon mukaan osastosihteeri-nimike kuvaa hyvin viran asemaa ja roolia ja on selkeämpi ja yksinkertaisempi kuin työryhmän esittämä vaihtoehto ”perintäsihteeri, osastovastaava”. Virkahierarkian näkyminen nimikkeessä voi olla myös rekrytointivaltti. Jatkossa tulisi viraston näkemyksen mukaan pyrkiä siihen, että osastosihteeri-nimike olisi käytössä vain tehtävissä, joihin liittyy esimies- tai tiiminvetäjän rooli.

2.8.5 Muuta

Pirkanmaan ulosottovirasto totesi lausunnossaan, että virastoissa voisi olla käytössä virkanimiä erityistehtäviin, esimerkiksi kirjanpitäjä. Kirjanpitäjän tehtävät eroavat melko paljon päivittäisistä toimistotehtävistä.

Lisäksi Pirkanmaan ulosottovirasto totesi, että ulosoton virkanimistä ja tarvittavista kelpoisuusehdoista tulisi säätää lailla tai asetuksella.

Valtakunnanvoudinvirasto totesi, että virastossa on aloitettu selvitystyö ulosottolaitoksen tehtävistä, työmenetelmistä ja niiden edellyttämästä virkarakenteesta. Hankkeen edetessä myös ulosoton tehtävissä käytettävien virkanimien tarkastelu tulee uudelleen ajankohtaiseksi.

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

ISSN-L 1798-7083
ISBN 978-952-259-238-5 (PDF)

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUSVOSTO
www.om.fi

Justitieministeriet
PB 25
00023 STATSRÅDET
www.jm.fi